

"Syrische vluchtelingen zijn familie voor ons"

Tekst: Iva Bicanic

In de rubriek 'EMDR over de grens' interviewt Iva Bicanic telkens een voorzitter of een EMDR-beroepsvereniging buiten Nederland. Deze keer is dat Emre Konuk, psycholoog en voorzitter van de Turkse EMDR-vereniging. Daarnaast is hij systeemtherapeut en EMDR-trainer. Elke dag behandelt hij patiënten met EMDR. Bovendien leidt Emre zowel een GGZ-instelling als het 'Institute for behavioral studies'.

Hoe is de ontwikkeling van de EMDR-vereniging in Turkije verlopen?

"We zijn in 2011 gestart met twaalf leden. Nu zijn dat er vijfhonderd, dankzij een nieuwe regeling dat cursisten die de EMDR-opleiding volgden, automatisch lid worden van de vereniging. Voor de prijs van de EMDR-basisopleiding krijgen mensen automatisch één jaar lidmaatschap. Onze ervaring is dat mensen na dat eerste jaar lid willen blijven. We proberen het lidmaatschap zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Zo is er een Yahoo-groep, waarop non-stop feedback kan worden gevraagd aan ervaren therapeuten bij lastige casuïstiek. Vanwege het lage salaris van veel leden (omgerekend zo'n zeshonderd Euro per maand), veelal psychologen die voor de overheid, een gemeente of een ziekenhuis werken, is het betalen van een supervisor bijna onmogelijk. Ik ben er trots op dat onze aanpak werkt en de vereniging zo snel groeit."

Wat gebeurt er in Turkije op het gebied van EMDR en onderzoek?
"Onder Syrische vluchtelingen heb-

ben we veel onderzoek gedaan binnen het *Humanitarian Assistance Program* (HAP). Maar het programma is zoveel meer dan een wetenschappelijke studie. Turkije is een groot land en EMDR-therapeuten zijn zeldzaam. In zes steden zijn daarom professionals gestationeerd die bij een ramp of vluchtelingenmigratie naar de rampplek gaan en daar de *local professionals* trainen in eerste opvang, EMDR en oplossingsgerichte therapie. Binnen die gemeenschap wordt vervolgens een eigen EMDR-community opgebouwd. Via Skype krijgen die mensen online supervision, soms zelfs tijdens de EMDR-therapie zelf om direct te kunnen sturen. Dat de vluchtelingen gebaat zijn bij traumabehandeling is klinisch gezien duidelijk. We vonden dat ongeveer 65 procent van hen na screening in aanmerking komt voor de diagnose PTSS. Na toepassing van het *Recent Traumatic Episode Protocol* (RTEP, zie EM nummer 7), bedoeld om traumagerelateerde klachten in de acute fase te verminderen, bleken er na gemiddeld vier sessies van ieder negentig minuten, meer mensen te zijn opgeknapt dan in een controlegroep. Overigens kan RTEP ook in een groep worden gedaan. Dan blijkt de helft van hen van de PTSS-diagnose af te komen. Maar natuurlijk moeten we meer onderzoek doen, voordat we harde uitspraken kunnen doen."

Hoe kregen jullie vluchtelingen gemotiveerd voor deelname aan de behandeling?

"Vluchtelingen vormen een moeilijke populatie. Ze hebben nog nooit van therapie gehoord en zijn alleen dok-

ters gewend. Daarom hebben we binnen de kampen, die geregeerd worden door tribes, de leiders van die *tribes* benaderd. Dat zijn er ongeveer tien per kamp. Het zijn ouderen boven de vijftig jaar die gerespecteerd worden door de gemeenschap. Deze mensen kregen een halve dag workshop over het effect van trauma en therapie. We zeiden tegen hen: 'Alsjeblieft, vertel je eigen mensen hierover.' Dat wilden ze doen op één voorwaarde: 'First treat us'. En zo is het gegaan. Wel waren er mensen nodig die elke dag voorafgaand aan de sessie de betreffende persoon gingen ophalen met de mededeling: 'I have come to pick you up for your session'. Met name sombere vluchtelingen moet je op die manier aanspreken."

Hoe kijken de Turken tegen de vluchtelingen aan?

"Een minderheid van de vluchtelingen woont in kampen. De meerderheid van in totaal 1.7 miljoen vluchtelingen woont echter in de grote steden en maakt dus deel uit van de bevolking. Ze werken en maken gebruik van het gezondheidszorgsysteem. De overheid heeft hen een tijdelijk *citizenship* gegeven en scholen voor hun kinderen aangewezen. Natuurlijk is er maffia in opkomst die criminele zaakjes en prostitutie opzetten. Maar ooit waren we broeders en zusters in het Ottomaanse rijk, wat nu aparte landen zijn zoals Jordanië, Syrië, Irak en Turkije. Voor jullie zijn de Syrische vluchtelingen vreemden. Voor ons zijn ze, vanwege een gedeeld verleden, familie, en zo gaan we ook met ze om." ■

